

Huvudman

Helsingborgs kommun

kontaktcenter@helsingborg.se

Beslut

Datum 2025-05-27

Dnr SI 2024:4645

Sida 1 (11)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Wieselgrensskolan i Helsingborgs kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 10 oktober 2024.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Helsingborgs kommun att senast **onsdag den 27 augusti 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Helsingborgs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

HELSINGBORGS KOMMUN ska vidta följande åtgärder

Beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog

1. Se till att beslut om betyg fattas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Detta innebär att om de lärare som har bedrivit undervisningen inte är legitimerade, ska beslut om betyg fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. (3 kap. 16 § skollagen).
2. Se till att beslut om betyg dokumenteras i en betygskatalog på föreskrivet sätt. Detta innebär följande:
 - a. att den eller de lärare som har beslutat om ett betyg ska datera uppgiften om betyg i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur (7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog [2011:123]).
 - b. att en datering och en signatur endast omfattar flera betygsuppgifter om det är tydligt vilka betygsuppgifter som dateringen och signeringen avser (7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog).
 - c. att det av betygskatalogen framgår om ett betyg ändrats eller rättats. Detta innebär även att rättelser och ändring ska signeras och dateras (15 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog).

- d. att siffran 2 ska anges i de enskilda ämnena i ämnesblocken när en elev i årskurs 6 fått blockbetyg i naturorienterande ämnen (NO) eller i samhällsorienterande ämnen (SO), eller i ämnesblocken, när en elev i årskurs 6 fått betyg i de enskilda ämnena. I årskurserna 7–9 ska siffran 2 anges i ämnesblocken SO och NO. Siffran 2 ska även anges i det av ämnena svenska eller svenska som andraspråk som eleven inte läst samt i ämnena moderna språk, modersmål och teckenspråk när eleven inte läst dessa ämnen. I annat fall ska siffran 2 inte anges i betygskatalogen.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar, anmälan om behov av utredning av särskilt stöd samt individuella studieplaner.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:4645) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har hösten 2024 genomfört en tillsyn av Wieselgrensskolan i Helsingborgs kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra anpassningar och särskilt stöd, beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog, studiehandledning på modersmålet, individuella studieplaner för nyanlända elever, frånvaro och garanti för tidiga stödinsatser.

Skolinspektionen har den 10 oktober 2024 beslutat att förelägga Helsingborgs kommun att senast den 10 april 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande extra anpassningar samt beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Helsingborgs kommun en anmärkning rörande individuella studieplaner för nyanlända elever och anmälan om behov av utredning av särskilt stöd.

Helsingborgs kommun har den 9 april 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen. Vidare har Helsingborgs kommun den 28 april 2025 och den 6, 14, 15 och 19 maj 2025 inkommit med kompletteringar i ärendet efter Skolinspektionens begäran.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Helsingborgs kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 10 oktober 2024 att verksamheten inte uppfyllde författningarnas krav gällande beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog. Skolinspektionens utredning visade att olegitimerade lärare i flera fall ensamma fattat beslut om betyg vårterminen 2024. Utredningen visade också att det i flera fall i betygskatalogen för vårterminen 2024 förekommer att betyg har strukits över och ersatts med nytt betyg. Det framgår inte av betygskatalogen om dessa justeringar är ändringar eller rättelser och i några fall framgår inte det gamla betyget i betygskatalogen. Vidare saknas i samtliga fall datering vid justeringen och i flera fall även signering.

Av inkommen redovisning den 9 april 2025 framgår i huvudsak följande: Huvudmannen uppger att en skriftlig rutin för beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog har skapats under hösten 2024 och att den implementerats inför betygssättningen i december 2024. Av rutinen framgår bl.a. att undervisande lärare som är olegitimerade ska fatta beslut om betyg och signera betyg tillsammans med en legitimerad lärare. Det framgår också att det vid ändring eller rättelse av ett betyg ska framgå om det handlar om en ändring eller rättelse, att det gamla och det nya betyget ska framgå samt vem som ska signera och datera.

Huvudmannen har därefter, på begäran av Skolinspektionen, inkommit med flera kompletteringar, däribland betygskatalogen för höstterminen 2024 samt förtydliganden gällande den.

Av inskickad betygskatalog för höstterminen 2024 framgår bl.a. följande: Betygskatalogen består av två blad per klass och årskurs; ett blad benämnt betygskatalog – elever, där elevernas namn, personnummer och betyg i de olika ämnena framgår och ett blad, benämnt betygskatalog – lärare, med kolumner för redovisning av ämne, lärare, datum och lärares signatur.

Beslut om betyg

I bladen benämnda betygskatalog – lärare redovisas för samtliga klasser ett eller flera ämnen flera gånger med olika lärares namn. Skolinspektionen har därför begärt att huvudmannen inkommer med en redovisning av vilken eller vilka lärare som har bedrivit undervisning i respektive ämne per klass och vilken eller vilka lärare som fattat beslut om betyg i ämnena. Vidare har Skolinspektionen begärt en sammanställning över antalet lärare som undervisade under höstterminen 2024 och som saknar legitimation.

Huvudmannen har därefter, den 14 och den 19 maj 2025 inkommit med begärd redovisning av vilken framgår bland annat följande av betydelse för denna bedömning. I flera fall har olegitimerad lärare självständigt fattat beslut om betyg. Vidare har i flera fall olegitimerade lärare, som bedrivit undervisningen vid tiden för betygssättningen inte fattat beslut om betyg. I stället har i dessa fall legitimerade lärare, som inte har bedrivit undervisning vid tiden för betygssättningen, fattat beslut om betyg.

Dokumentation i betygskatalog

I bladen, benämnda betygskatalog - lärare, finns, som ovan redovisat, en kolumn för ämne, en för lärarens namn, en för datum och en för signering. I samtliga dessa blad, en för respektive klass, saknas i flera fall såväl datering som signering av betyg. I flera fall är endast runt hälften av betygen för respektive klass signerade. I samtliga fall saknas signering och datering av betyg i ämnet modersmål och moderna språk tyska. I samtliga fall utom ett saknas även signering av betyg i ämnet bild. I övrigt saknas datering och signering av betyg i flera andra ämnen.

I bladen, benämnda betygskatalog - lärare, anges, som ovan redovisat, vissa ämnen flera gånger och med olika lärare på samma blad för respektive klass. I vissa fall har samtliga lärare i det aktuella ämnet signerat och daterat betygen, i andra har endast någon lärare signerat och daterat och i ytterligare andra har ingen av de angivna lärarna signerat eller daterat betygen i det aktuella ämnet. Av huvudmannens redovisning framgår att skälet till att ett ämne redovisas flera gånger och med olika lärare i dessa blad i betygskatalogen är att det finns elever i de aktuella klasserna som har fått sin undervisning utanför ordinarie klass, i särskild undervisningsgrupp

eller förberedelseklass. I de fall ämnen anges flera gånger med olika lärare har, som det får förstås, en lärare undervisat eleverna i ämnet i ordinarie klass och en eller flera lärare undervisat någon eller några elever ur klassen i ämnet utanför ordinarie klass. Dessa uppgifter framgår dock inte av betygskatalogen utan endast av huvudmannens uppgifter efter begärd komplettering.

Vidare förekommer i betygskatalogen fyra noteringar om att betyg har justerats. I samtliga fall framgår både det nya och det gamla betyget. I ett fall framgår att justeringen avser en ändring av betyg men i övriga fall framgår inte om justeringen avser en ändring eller rättelse. I ett fall framgår varken datering eller signering vid det nya betyget, i ett annat fall finns signering av lärare men det saknas datering och i två fall finns signering av lärare samt datering. I det fall det framgår att justeringen är en ändring har betyget höjts, men i övriga tre fall har betyget sänkts alternativt har eleven getts ett streck.

Vidare framgår av betygskatalogen att siffran 2 används när ämnet inte ingår i elevens utbildning. Siffran 2 förekommer i betygskatalogen för höstterminen 2024 i det av ämnena svenska eller svenska som andraspråk som eleven inte läst samt i ämnena moderna språk, modersmål och teckenspråk när eleven inte läst dessa ämnen. Siffran 2 anges därutöver hos flera elever i ämnena hem-och konsumentkunskap, bild, slöjd och teknik. Siffran 2 används även för samtliga elever i grundskolan i ämnesblocken naturorienterande ämnen (NO) och samhällsorienterande ämnen (SO). Förutom i ämnesblocken NO och SO, har siffran 2 också angetts för samtliga elever i årskurs 6 i ämnena historia, religion och kemi samt i flera fall för enskilda elever i årskurs 6 i ämnena samhällskunskap, geografi, fysik och biologi. Vidare anges siffran 2 i några av de enskilda ämnena inom ämnesblocken NO och SO för ett antal elever i årskurserna 7–9.

Huvudmannen uppger i yttrandet att en granskning av betygskatalogen för höstterminen 2024 visat att några misstag gjorts i förhållande till vad rutinen visar. Huvudmannen uppger bl.a. att fyra justeringar är markerade och att samtliga saknar signatur av dåvarande biträdande rektor. Huvudmannen uppger vidare att skolledning tillsammans med administrativ samordnare har bokat ett möte den 5 maj 2025 för genomgång av rutinen och att rutinen även kommer att lyftas på en arbetsplatsträff den 30 april 2025 för att säkerställa att rutinen följs.

Rättslig reglering

Beslut om betyg

Av 3 kap. 16 § skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans

med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn.

Dokumentation i betygskatalog

Av 6 kap. 10 § skolförordningen (2011:185) framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs.

Enligt 7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog ska den eller de som beslutar om ett betyg datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. En datering och en signatur får omfatta flera uppgifter under förutsättning att det är tydligt vilka betygsuppgifter som dateringen och signaturen avser.

Av 10 § samma föreskrift framgår att i årskurs 6 ska siffran 2 anges i de enskilda ämnena i ämnesblocken när en elev i grundskolan fått blockbetyg i naturorienterande ämnen eller i samhällsorienterande ämnen. När en elev i årskurs 6 i grundskolan fått betyg i de enskilda ämnena, ska siffran 2 i stället anges i ämnesblocken. I årskurserna 7–9 ska siffran 2 anges i ämnesblocken samhällsorienterande ämnen och naturorienterande ämnen. Siffran 2 ska även anges i det av ämnena svenska eller svenska som andraspråk som eleven inte läst samt i ämnena moderna språk, modersmål och teckenspråk när eleven inte läst dessa ämnen.

Enligt 3 kap. 19 § skollagen får ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig om det inte är obehövt.

Av 3 kap. 20 § skollagen framgår att om den eller de som har fattat ett beslut om betyg finner att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att ett betyg sänks.

Av 15 § Skolverkets föreskrift om betygskatalog framgår att rättelser och ändringar av betyg ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras på samma sätt som anges i 7 §. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att beslut om betyg inte fattas i enlighet med författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att det förekommer att lärare som saknar legitimation fattar beslut om betyg självständigt och inte tillsammans med lärare som har legitimation. Skolinspektionens utredning visar även att det förekommer att olegitimerade lärare, som bedrivit undervisningen vid tiden för betygssättningen, inte har fattat beslut om betyg utan att dessa betyg endast har beslutats av legitimerad lärare som inte har bedrivit undervisningen vid tiden för betygssättningen.

Skolinspektionen bedömer även att beslut om betyg inte dokumenteras i en betygskatalog på föreskrivet sätt. Skolinspektionens utredning visar att det finns flera felaktigheter i skolans betygskatalog för höstterminen 2024.

Av huvudmannens inlämnade betygskatalog för höstterminen 2024 framgår att betygskatalogen förs i två blad per klass, där elevernas betyg i respektive ämne framgår av det ena bladet – betygskatalog - elever, och där lärarnas signaturer och dateringar per ämne ska anges i det andra bladet – betygskatalog – lärare. Av bladet betygskatalog – lärare framgår att det i många fall saknas såväl dateringar som signeringar av betyg. Vidare förekommer på samtliga dessa blad samma ämnen vid flera tillfällen med olika lärare. Skälet till det är enligt huvudmannen att olika lärare har undervisat olika elever i dessa ämnen i respektive klass. Eftersom de signaturer och dateringar som finns i betygskatalogen i dessa fall inte avser alla elever i den aktuella klassen, är det inte tydligt vilka betygsuppgifter som dateringen och signaturen avser.

Utredningen visar även att siffran 2 felaktigt anges för samtliga elever i årskurs 6 och flertalet elever i årskurs 7–9 i flera ämnen inom ämnesblocken NO och SO. Utredningen visar även att siffran 2 felaktigt anges för flera elever i ämnena hem-och konsumentkunskap, bild, slöjd och teknik.

Skolinspektionens utredning visar slutligen att det i flera fall förekommer att betyg har justerats utan att det av betygskatalogen framgår om justeringen innebär en ändring eller en rättelse. Utredningen visar även att dessa justeringar i något fall varken har signerats eller daterats.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Helsingborgs kommuns verksamhet vid Wieselgrensskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller beslut om betyg och dokumentation i betygskatalog. Det finns därför skäl att förelägga Helsingborgs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 10 oktober 2024 att verksamheten inte uppfyllde författningarnas krav gällande arbetet med extra anpassningar. Utredningen visade att det i alla stadier finns elever som inte får extra anpassningar i den omfattning de har behov av.

Av inkommen redovisning den 9 april 2025 framgår i huvudsak följande: Huvudmannen uppger i sin redovisning att verksamheten, tillsammans med huvudmannen, redan under våren och hösten 2024 hade påbörjat ett utvecklingsarbete som innefattar arbetet med extra anpassningar, och att arbetet fortsatt och intensifierats efter Skolinspektionens beslut. Huvudmannen redogör i sin redovisning för ett flertal genomförda och planerade utbildningsinsatser samt workshops för all personal gällande arbetet med extra anpassningar. Därutöver uppger huvudmannen att skolans specialpedagogiska team har ansvarat för att planera och systematisera ett flertal insatser, däribland månatliga obligatoriska träffar för lärare, så kallad "Unikumtid", för att lyfta elever som det finns oro kring samt för att följa upp och utvärdera extra anpassningar med stöd av specialpedagog/speciallärare. Specialpedagog har också "teamtid" med lärare stadiervis vid planerade tillfällen och specialpedagogteamet har i februari 2025 skannat klasser under en heldag och uppföljning är planerad i april 2025. Därtill träffar skolledningen specialpedagogteamet en gång i veckan för att följa upp arbetet med extra anpassningar. Samtliga insatser fortsätter enligt huvudmannen under läsåret 2025/2026.

Huvudmannen uppger att åtgärderna hittills har resulterat i att fler elevers behov möts upp med extra anpassningar och kontinuerliga utvärderingar. Vidare uppger huvudmannen att de har kommit långt i arbetet men att arbetet fortfarande är pågående.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt

ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att huvudmannen har vidtagit åtgärder för att säkerställa att elever som har identifierats vara i behov av extra anpassningar ges sådant stöd, att arbetet har gett resultat samt att det är ett fortsatt pågående arbete. Mot bakgrund härav bedömer Skolinspektionen att bristen är avhjälp. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan om behov av utredning av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 10 oktober 2024 att verksamheten inte uppfyllde författningarnas krav gällande anmälan om behov av utredning av särskilt stöd. Utredningen visade att lärare inte alltid anmäler till rektorn när det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar.

Huvudmannen uppger i sin redovisning av vidtagna åtgärder att rutinen för anmälan om särskilt stöd har förtydligats och kommunicerats till personalen. Även blanketten för anmälan till rektor har reviderats. Därutöver har huvudmannen haft en utbildningsinsats den 24 mars 2025 med fokus på anmälan till rektor. Huvudmannen uppger vidare att utvärdering i det specialpedagogiska teamet visat att rutinen och blanketten används och att anmälan till rektor görs i betydligt större utsträckning. Huvudmannen uppger dock att verksamheten behöver fortsätta jobba med rutinen under en längre tid för att kunna uppnå ett naturligt flöde i hanteringen.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att huvudmannen har vidtagit åtgärder för att säkerställa att elever som är i behov av utredning om särskilt stöd också anmäls till rektorn, att detta arbete har gett resultat samt att det är ett fortsatt pågående arbete. Mot bakgrund härav bedömer Skolinspektionen att bristen är avhjälpd. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

Individuella studieplaner för nyanlända elever**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Skolinspektionen konstaterade i beslut den 10 oktober 2024 att verksamheten inte uppfyllde författningarnas krav gällande individuella studieplaner för nyanlända elever. Utredningen visade att skolan inte upprättat individuella studieplaner för samtliga elever som tagits emot i högstadiet, trots att de tagits emot i högstadiet för mer än två månader sedan.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att en skriftlig handlingsplan för mottagande av nyanlända elever i årskurs 6–9 har utvecklats och implementerats. Av handlingsplanen framgår bland annat att en individuell studieplan ska upprättas senast två månader efter att en nyanländ elev tagits emot på högstadiet. Huvudmannen uppger vidare att samtliga nyanlända elever som mottagits i högstadiet höstterminen 2024 har fått en individuell studieplan. Av kompletterande yttrande från huvudmannen den 29 april 2025 framgår att det ännu inte upprättats individuella studieplaner för samtliga nyanlända elever som tagits emot under sin högstadietid men att samtliga elever som har rätt till en individuell studieplan kommer att ha det den 30 april 2025. Huvudmannen har därefter, den 6 maj 2025, inkommit med individuella studieplaner för samtliga nyanlända elever som tagits emot i högstadiet.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 12 g § skollagen framgår att för en nyanländ elev som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan ska en individuell studieplan upprättas senast inom två månader från mottagandet.

Skolinspektionens bedömning

Utredningen visar att huvudmannen har vidtagit åtgärder för att säkerställa att samtliga nyanlända elever som tagits emot i högstadiet har fått individuella studieplaner. Skolinspektionen bedömer att bristen är avhjälpd. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

X Viveka Berglund

Beslutsfattare
Signerat av: Viveka Berglund

X Hanne Lernout

Föredragande
Signerat av: Hanne Lernout